

MÁJOVÁ DEKLARACE

Desítky let nastavené politické uspořádání světa se hroutí. Nová situace zastihla Evropu, naši zemi nevyjímaje, nepřípravenou, přestože dlouhou dobu existovaly jasné indicie přicházejících změn. Rostoucí ekonomická síla Číny, neschopnost ruské společnosti budovat a žít v demokracii, následná Putinova vize obnovy sovětského impéria včetně návratu do Střední Evropy, islámský terorismus, klimatická krize, zlo a nenávisť šířené na sociálních sítích či koronavirová pandemie jsou jen některými faktory, jejichž důsledky vedou k ohrožení liberálních demokracií zvenčí i zevnitř.

Místo odolné společnosti máme přesocializovanou a přeregulovanou společnost nároků, z níž se vytrácí pravda, odpovědnost, morální hodnoty i ochota bránit naši kulturu a způsob života.

Všichni přijímáme tvrzení, že naše společnost je rozštěpená. Za hlavní nástroj k jeho překonání je považována bezbřehá ekonomická solidarita. Solidarita s lidmi a entitami, jejichž zájmy jsou odlišné, v řadě případů dokonce protichůdné. Měli bychom se naučit žít s tím, že společnost bez rozporů a konfliktů nelze vybudovat i přes sliby demagogů a populistů, že to možné je. Východisko vidíme v posilování mechanismů, kterými bude demokracie schopná vstřebat více rozdílů, než v současnosti identifikujeme.

Rozhodujícím psychologickým momentem bránícím stabilitě naší společnosti je pocit ublíženosti. Neřešme, co s námi dělají krize, ale hledejme řešení, jak na ně budeme reagovat. Ublíženost je nejhorší možnou reakcí. Ublíženost, jak ukazují historické zkušenosti i reakce na aktuální dění, s sebou přináší vzdorovitost, váhavost při rozhodování i politickou nerozhodnost. Ublíženost mění společnost v demagogickou, netrpělivou, bolestínskou a vzpurnou. To vše se promítá do našeho každodenního života – demagogie postavená na nepravdách, nereálné sliby a špatně volené nástroje na zvládání krizí, nebo dokonce pokusy o nebezpečná řešení problémů. Resentiment na doby, kdy bylo líp (i když nikdy nebylo), a bezmocná zloba přerůstá v podporu politiků opojených mocí.

Budeme zbrojit? Ano, dnešní mezinárodní situace to vyžaduje. Žádné zbraně nám ale při naší velikosti a ekonomickém potenciálu nepomohou ochránit naši zemi, pokud za nimi nebude stát lidství, vlastenectví a občanská odpovědnost.

Před osmdesáti roky naši předchůdci porazili velké zlo, které se nezastavilo před žádnými představitelnými praktikami násilí. Porazili ho nejen silou svých zbraní, ale i svým odhodláním a odvahou položit svůj život za budoucnost svou i svých nástupců. A ti, kdo dnes bagatelizují, nebo přímo ignorují, rizika dnešního světa by si měli uvědomit, že vítězné zlo se neptá, kdo ho dříve podporoval, nebo s ním koketoval, a kdo ne. Dodnes nevypořádané dědictví éry vlády komunistů nám ukazuje, kolik ze strůjců vítězství tohoto zla se následně stalo jeho obětmi.